

TLAČOVÁ SPRÁVA

24. marec 2021

Kino Lumière doma uvedie v online premiére debut Martina Šulíka Neha aj s diskusiou

Pred tridsiatimi rokmi debutoval svojím filmom *Neha* (1991) režisér Martin Šulík. Snímka vznikala v prelomovom období po roku 1989 a patrila k posledným filmom, ktoré sa realizovali na Kolibe. *Neha* zároveň bola novátorská, pretože rozprávala jazykom, ktorý ju líšil od kinematografie predchádzajúcich desaťročí. V pondelok 29. marca 2021 o 20.20 hod. digitálne reštaurovaný film *Neha* pri príležitosti 30. výročia jeho vzniku uvedie Kino Lumière doma, jeho online premiéra bude spojená s diskusiou s tvorcami.

Neha rozpráva komorný príbeh netradičného milostného trojuholníka. Jeho hlavným hrdinom je dvadsaťročný Šimon, ktorý odchádza z rodičovského domu, aby našiel sám seba. Spoznáva Viktora a Máriu a tí ho postupne vtahujú do svojho komplikovaného vzťahu pohybujúceho sa na hranici nežnosti a krutosti. Šimon postupne odhaľuje ich spoločnú minulosť a čoraz viac podlieha ich spôsobu existencie.

Šulík svoj debut nakrútil päť rokov po absolvovaní réžie na VŠMU a spolupracoval na ňom s viacerými tvorcami, s ktorými sa neskôr stretol aj pri tvorbe svojich ďalších filmov. Pri *Nehe* po prvýkrát nakrúcal s kameramanom Martinom Štrbom a pre architekta a výtvarníka Františka Liptáka to bolo vôbec prvé stretnutie s filmom. Autorom hudby k filmu bol hudobný skladateľ Vladimír Godár, s ktorým Šulík spolupracoval v roku 1986 už na svojom absolventskom filme *Staccato*.

„Neha bol pre mňa veľmi dôležitý film. Zdefinoval som si pri ňom kopy vecí o spôsobe roboty, o vzťahu k štábu, o vzťahu k realite. Ovplyvnilo to skoro všetky moje ďalšie filmy,“ spomína na nakrúcanie režisér Martin Šulík. Rovnako intenzívne vnímal tvorivý proces aj scenárista Ondrej Šulaj. So Šulíkom sa zhodujú v tom, že *Neha* zachytáva aj spoločenský pocit, ktorý zodpovedal dobe jej vzniku, krátko po Nežnej revolúcii. *„Vtedy to bol zvláštny čas. Niečo skončilo, nejaké obdobie sa uzavrelo a Martin prišiel s myšlienkou, že by sme mohli zachytiť niečo typické pre zlom, ktorý nastal. Niečo, čo núti ľudí vracať sa do minulosti a prehodnocovať, a zároveň žiť v neistote z toho, čo ich čaká a čo bude.“* Podľa Šulíka v tvorivom dialógu so Šulajom z jeho pôvodného scenára zostal *„len prvý obraz chlapca, ktorý sa zobudí a nepamätá si, čo sa predtým stalo. Zdalo sa nám, že to je situácia, ktorá metaforicky zachytáva spoločenský stav, v ktorom sme sa ocitli“*.

Dramaturgička filmu Zuzana Gindl-Tatárová prirovnáva postavenie Šulíkovej *Nehy* v kontexte slovenskej kinematografie k prelomovému dielu Štefana Uhra. *„Martin prišiel s nesmierne prevratnou dramaturgiou z hľadiska desiatok filmových rokov predtým na Kolibe, tak ako kedysi prišiel režisér Štefan Uher so Slnkom v sieti. To mu umožňovalo sústrediť sa len na hlavného hrdinu, na jeho samotu, aby nepôsobila ako niečo výstredné, niečo umelohmotné.“* Tvorcom filmu sa to podarilo vďaka novému spôsobu rozprávania. *„Najprekvapivejšia pre nás bola miera slobody, ktorú sme mali pri písaní, pretože dovtedy sme boli nútení zašifrovať svoje predstavy alebo názory do skrytých metafor. Tak sa robili filmy v 70. a 80. rokoch,“* opisuje tvorivý proces Šulaj. *„Pri Nehe sme mali pred sebou voľný priestor, do ktorého sme mohli vložiť všetko priamo. A to bol zvláštny pocit, pretože takto sme neboli zvyknutí pracovať.“* Šulík je vo svojom vyjadrení ešte konkrétnejší: *„Ten film vznikol do*

Kino Lumière doma uvedie v online premiére debut Martina Šulíka *Neha* aj s diskusiou

veľkej miery ako vzdor proti tomu, čo sa dovtedy robilo. Dovtedy bolo v kinematografii dôležité sociálne pozadie postáv. Každá postava musela byť niekde zamestnaná, musela mať konflikt v práci. My sme si povedali, že na to nebudeme tlačiť, že pre nás je zaujímavejší vnútorný svet hrdinov a ich vnútorné konflikty.“

Šulíkov debut vyvolal v čase svojho vzniku rôznorodé názory, no v roku 1999 počas Prehliadky slovenskej hranej filmovej tvorby 90. rokov bol v ankete členov Slovenskej filmovej a televíznej akadémie zaradený medzi desať najhodnotnejších slovenských filmov 90. rokov minulého storočia. Po svojom debute Šulík v tomto období nakrútil s rovnakým tvorivým tímom postupne aj ďalšie filmy (*Všetko čo mám rád*, 1992, *Záhada*, 1995, *Orbis Pictus*, 1997), ktoré získali množstvo domácich i zahraničných ocenení, a stal sa najplodnejším slovenským tvorcom desaťročia.

Film *Neha* uvedie Kino Lumière vo virtuálnej kinosále projektu Kino doma, po uvedení filmu sa uskutoční diskusia s režisérom Martinom Šulíkom a scenáristom Ondrejom Šulajom. Moderovať ju bude filmový teoretik a dramaturg Filmotéky Kina Lumière Michal Michalovič, režisér dokumentárneho filmu *O nehe* (2020), ktorý vznikol v produkcii Slovenského filmového ústavu (SFÚ) ako bonus pre blu-ray nosič s filmom *Neha*, vydaný vlni v prestížnom britskom vydavateľstve Second Run pre medzinárodný trh. Vydanie blu-ray nosiča i samotný film sa v zahraničí stretli s mimoriadne priaznivým ohlasom. SFÚ v roku 2013 vydal DVD *Neha*, ktoré obsahuje aj Šulíkovy študentské filmy, konkrétne absolventský stredometrážny film *Staccato* a krátke filmy *Hurá*, *Ticho*, *Etika a politika*. Vstupenky za symbolickú cenu 2 eurá sú v predaji na webstránke Kina Lumière i partnerských kín projektu Kino doma: Kino Akademik Banská Štiavnica, Kino Tatran Poprad, Kino Fontána Piešťany, Kino Úsmev Košice a Kino Iskra Kežmarok.

zdroj citácií tvorcov: dokument O nehe (2020), r. Michal Michalovič, SFÚ

[Viac informácií o projekcii filmu *Neha* na stránke Kina Lumière](#)

[Viac informácií o filme *Neha* na portáli SFÚ SK Cinema](#)

[DVD s filmom *Neha* na eshope Klapka.sk](#)

[Blu-ray nosič s filmom *Neha \(Tenderness\)* na eshope Klapka.sk](#)

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk